

Protokół

3. posiedzenia, I. sesyi, IV peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 10. sierpnia 1877.

Początek o godzinie 10¹/₂ rano.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Ludwik hr. Wodzieki.

Sekretarze: Czaykowski Alfons, Jasiński Józef, Kulezycki i Stadnicki Jan.

Obechnych posłów 123.

Ze strony Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Oswald Bartmański.

Marszałek zagaja posiedzenie i oznajmia, że protokół z 1. posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż nie podniesiono przeciw niemu żadnego zarzutu.

Izba udziela p. Dobrzyńskiemu 10dniowego urlopu, a pp. Kuczkowskiemu i Russockiemu 14dniowego urlopu.

Sekretarz p. Jasiński Józef czyta spis petycyi od Nr. 5 do Nr. 22, przydzielonych przez Marszałka następującym komisjom: Nr. 5 komisji petycyjnej, Nr. 6 komisji drogowej, Nr. 7 komisji petycyjnej, Nr. 8 komisji budżetowej, Nr. 9 komisji petycyjnej, Nr. 10 komisji budżetowej, Nr. 11 komisji administracyjnej, Nr. 12 i 13 komisji budżetowej, Nr. 14 i 15 komisji edukacyjnej, Nr. 17 komisji kultury krajowej, Nr. 18 komisji drogowej, Nr. 19 i 20 komisji budżetowej, Nr. 21 komisji petycyjnej, Nr. 22 komisji edukacyjnej.

Co do petycyi Nr. 16 wnosi p. Hausner odesłanie takowej do komisji budżetowej, co Izba uchwała.

P. Wereszczyński wnosi, ażeby Izba w sprawach, będących natury czysto administracyjnej, a mianowicie dotyczących się uchwalania dodatków do podatków, opłat mytowych i t. d., przystępowała wprost do drugiego czytania projektów Wydziału krajowego bez drukowania sprawozdań.

Izba wniosek ten uchwała.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Następuje wybór komisji budżetowej. Do skrutynium powołuje Marszałek pp. Badeniego Józefa, Bielińskiego, Czaykowskiego Alfonsa, Dzieduszyckiego Tadeusza, Dzieduszyckiego Wojciecha, Fruchtmanna, Goldmanna, Jasienickiego, Korytowskiego, Korzyńskiego, Kułaczkowskiego, Lazarusa, Łosia, Łukasiewicza Alexandra, Maxa, Pilata, Radzikiewicza, Rożankowskiego i Zbrożka.

Następuje wybór komisji administracyjnej. Na skrutatorów powołuje Marszałek pp. Abrahamowicza, Buszyńskiego, Mycielskiego, Lityńskiego, Gedla, Gorayskiego, Koziębrodzkiego Władysława, Kupeczyńskiego, Lenartowicza, Łazarskiego i ks. Mandyczewskiego Porfirego.

Następuje wybór komisji kultury krajowej.

Do skrutynium powołuje Marszałek pp. Matkowskiego, Ochrymowicza, Olejnika, Onyszkiewicza, Rapoporta, Sanguszkę, Rosnera, Siemińskiego, Skałkowskiego, Thena.

P. Józef Badeni ogłasza wynik wyboru komisji budżetowej. Głosujących było 106, większość bezwzględna 54 głosów. Wybrani zostali pp. Wodzicki Henryk 106, Zucker 106, Chrzanowski 106, Hausner 106, Smarzewski 106, Skrzyński 106, Zyblikiewicz 106, Badeni Józef 106, Dzieduszycki, Tadeusz 106, Skałkowski 106, Rapoport 106, Haller 105, Wernicki 105, Kaczała 104 i Lazarus 104.

Marszałek przerywa posiedzenie na 10 minut.

Po przerwie ogłasza p. Mycielski wynik wyboru komisji administracyjnej.

Głosujących było 112, większość bezwzględna 57. Wybrani zostali pp. Grocholski 111, Czaykowski Jan 111, Jasiński Alexander 111, Koziębrodzki Szcęsny 111, Madeyski 111, Paszkowski 111, Popiel Paweł 111, Żywicki 111, Onyszkiewicz 111, Hoszard 111, Pilat 111, Janko 109, Dunajewski 112, Milieski 112 i ks. Mandyczewski Porfiry 111 głosami.

P. Onyszkiewicz ogłasza wynik wyboru komisji kultury krajowej.

Głosujących było 112, większość bezwzględna 57. Wybrani zostali pp. Czartoryski 112, Szumańczowski 112, Szczepański 112, Abrahamowicz 112, ks. Krasicki 110, Polanowski 111, Słonecki 109, Wolański Mikołaj 111, Łukasiewicz Ignacy 110, Gorayski 111, Sanguszko 75, Jędrzejowicz 112.

Marszałek wzywa wybrane komisje, ażeby się zebrały ukonstytuować.

Następuje wybór komisji petycyjnej.

Do skrutynium powołuje Marszałek pp. Jasińskiego Franciszka, Krukowieckiego, Joeza, Kowalskiego Bazylego, Mandyczewskiego Kornelego, Mochnackiego, Pławickiego, Raciborskiego, Sawczyńskiego, Stadnickiego Edwarda i Szczepańskiego.

Następuje wybór komisji edukacyjnej.

Na skrutatorów powołuje Marszałek pp. Towarnickiego, Turzańskiego, Tyszkiewicza, Wasilewskiego, Wernickiego, Załuskiego, Zborowskiego, Żurowskiego, Żywickiego, ks. Kaczałę i Czaykowskiego, Hipolita.

Następuje wybór komisji lustracyjnej.

Na skrutatorów powołuje Marszałek pp. Brzozowskiego, ks. Chełmeckiego, Madeyskiego, Milieskiego, Popiela Michała, Tarnowskiego, Waygarta, Wolańskiego Erazma i Jasienickiego.

Marszałek zawiesza posiedzenie na 30 minut.

Po przerwie oznajmia Marszałek, że następujące komisje ukonstytuowały się i wybrały: budżetowa przewodniczącym p. Wodzickiego Henryka, zastępcą przewodniczącego p. Skrzyńskiego, a sekretarzem p. Skałkowskiego; komisja kultury krajowej p. Czartoryskiego przewodniczącym pośła

Szumańczowskiego zastępcą przewodniczącego a p. Szczepańskiego sekretarzem; komisya administracyjna przewodniczącym p. Grocholskiego, zastępcą przewodniczącego p. Popiela Pawła, a sekretarzem p. Madeyskiego.

P. Żurowski ogłasza wynik wyboru komisji edukacyjnej. Głosujących było 106, większość bezwzględna 54. Zostali wybrani pp. Majer 106, Szujski 106, Sawczyński 106, Zoll 106, Małecki 106, ks. Chełmecki 105, Czerkowski 93. ks. Stupnicki 93, Dzieduszycki Wojciech 56 głosami.

P. Krukowiecki ogłasza wynik wyboru komisji petycyjnej. Głosujących było 113, większość bezwzględna 57 głosów. Zostali wybrani pp. Golejewski 113, Kuczkowski 113, Tyszkowski 113, Zamoyski 100, Tyszkiewicz 113, Łoś 111, Lenartowicz 111, Korytowski 113, Czaykowski Jan 113, ks. Kitrys 113. ks. Jasienicki 113, Dobrzyński 113, Garbaczynski 113, Kupezyński 113, Lityński 113, Pławicki 113, Popiel Michał 113, Goldmann 110, Koziebrodzki Władysław 80, Wolański Władysław 113, Zborowski 113, Wasilewski 113, Buszyński 113, Łukasiewicz 113, Towarnicki 113 głosami.

P. Milieski ogłasza wynik wyboru komisji lustracyjnej. Głosujących było 106, większość bezwzględna 54. Wybrani zostali: pp. Weissmann 85, Matkowski 95, Bieliński 102, Męciński 92, Krukowiecki 72, Dydyński 93, Konopka, 79, Jasiński Franciszek 91, Stadnicki Edward 91 i Koziebrodzki Władysław 57 głosami.

Następuje wybór do komisji gminnej.

Do skrutynium powołuje marszałek pp. Badeniego Józefa, ks. Buchwalda, Dzieduszyckiego Tadeusza, Gedla, Hallera, ks. Kaczałę, Lazarusa i ks. Mandyczewskiego Porfirego.

Następuje wybór komisji drogowej.

Na skrutatorów powołuje Marszałek pp. ks. Mandyczewskiego Kornelego, Milieskiego, Mycielskiego, Ochrymowicza, Olejnika, Onyszkiewicza, ks. Sawę, Rożankowskiego i Sanguszkę.

Następuje wybór komisji prawniczej.

Do skrutynium powołuje Marszałek pp. Bielińskiego, Skałkowskiego, Szczepańskiego, Tarnowskiego, Thena, Turzańskiego, Waygarta, Wernickiego i Zbrozka. Marszałek zawiesza posiedzenie na 30 minut.

Po przerwie oznajmia Marszałek, że następujące komisje ukonstytuowały się i wybrały: komisya edukacyjna przewodniczącym p. Majera, zastępcą ks. Stupnickiego a sekretarzem p. Dzieduszyckiego Wojciecha; komisya lustracyjna przewodniczącym p. Stadnickiego Edwarda, p. Weissmanna zastępcą przewodniczącego, a p. Bielińskiego sekretarzem; komisya petycyjna przewodniczącym p. Golejewskiego, zastępcą przewodniczącego p. Czaykowskiego Jana, a sekretarzem p. Lenartowicza. P. ks. Sawa ogłasza wynik wyboru komisji drogowej. Głosujących było 109, większość bezwzględna 55 głosów.

Zostali wybrani pp. Gross 108, Hoppen 82, Jocz 105, Głogowski 101, Torosiewicz 108, Wolański Erazm 103, Jaworski Apolinary 108, Mycielski Franciszek 107, Stadnicki Jan 109, Brzozowski 109, Czaykowski Alfons 109, Mochnacki 109, ks. Sawa 109, ks. Mandyczewski Korneli 98, Żurowski 109 głosami.

Z porządku dziennego następuje: Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wydawnictwa Encyklopedyi Antoniego Schnejdera.

Sprawczdawca poseł Podlewski wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji edukacyjnej, co Izba uchwala.

Z porządku dziennego następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z wnioskiem o zaniechanie tak zwanój drogi wołowej, ciągnącej się wzdłuż i obok drogi krajowej sielecko-zaleszczyckiej w powiatach: tłu-mackim i horodeńskim, stanowiącą część integralną téjże.

Sprawozdawca poseł Pietruski wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji drogowój.

Z porządku dziennego następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o wykończeniu budowy krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie, o planach i rachunkach kołaudacyjnych budowy, tudzież o wydatkach poniesionych z funduszu budowy i o dalszych potrzebach budowlanych zakładu.

Sprawozdawca Dr. Smolka wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji prawniczój.

P. Chrzanowski wnosi poprawkę, ażeby ten przedmiot odesłanym został do komisji budżetowój.

Po przemówieniu p. Golejewskiego i p. sprawozdawcy odrzuca Izba poprawkę p. Chrzanowskiego, a przyjmuje wniosek p. Smolki.

P. ks. Mandyczewski Porfiry ogłasza wynik wyboru komisji gminnej. Głosujących było 110, większość bezwzględna 56 głosów.

Zostali wybrani pp. Badeni Józef 109, ks. Buchwald 109, ks. Korzyński 109, Ochrymowicz 109, Hoppen 109, Grocholski 108, Smarzewski 108, Pilat 99, Krzeczunowicz 90, Fruchtman 67, Max 59 głosami.

P. Skalkowski ogłasza wynik wyboru komisji prawniczój. Głosujących było 104, większość 53 głosów.

Zostali wybrani pp. Kowalski Bazyli 99, Romer 62, Fruchtman 103, Rydzowski 104, Jasiński Józef 104, Kamiński 104, Waygart 104, Wesołowski 104, Zatorski 101 głosami.

P. Stadnicki Edward wnosi, ażeby komisją lustracyjną wzmocnić jeszcze jednym członkiem i prosi o uznanie tego wniosku za nagły.

Po przemówieniu p. Jasińskiego Józefa uchwała Izba nagłość wniosku a następnie przyjmuje wniosek p. Stadnickiego Edwarda co do wzmocnienia komisji lustracyjnej jednym jeszcze członkiem

Poczem oznajmia Marszałek, że wybór dodatkowy jeszcze jednego członka do komisji lustracyjnej zostanie na porządek dziennego najbliższego posiedzenia postawiony.

Następne posiedzenie naznacza Marszałek na dzień 11 sierpnia 1877 o godzinie 10 rano z następującym porządkiem dziennym :

Porządek dzienny czwartego posiedzenia

Iszej sesyi, IV peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w sobotę dnia 11 sierpnia 1877 o godzinie 10 przed południem.

1. Wybór komisji adresowój i jednego członka komisji lustracyjnej.
2. Pierwsze czytanie wniosku posła Hausnera o zmianę statutu krajowego i krajowój ordynacyi wyborczej przez pomnożenie liczby posłów z miast.
3. Pierwsze czytanie wniosku posła Waygarta o zmianę ustawy szkolnej z dnia 1 lipca 1873. Nr. 251 dziennika ustaw krajowych co do przyznania pięcioletniego dodatku nauczycielom szkół ludowych.

4. Sprawozdanie Wydziału krajowego o przyzwolenie gminie Skolego 75% dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa, gminie Strzyżowa opłaty od napojów spirytusowych, gminie Czortkowa 100% dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa, gminie Kossowa 100% dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina. . . . . Sprawozdawca poseł Wereszczyński.
5. Sprawdzanie wyborów . . . . . Sprawozdawca poseł Pietruski.

Koniec posiedzenia o godzinie 2.

Marszałek krajowy:
L u d w i k   W o d z i c k i

Sekretarze:
Józef Jasiński
Kulczycki.

Spis petycyj

po dzień 10 Sierpnia 1877 do Sejmu krajowego wniesionych.

- L. 5. Reprezentacya miasta Leżajska o zwrot kosztów za utrzymanie przez dni 246 zbiega rossyjskiego i o uchwalenie noweli do ustawy o pokrywaniu podobnych kosztów za przytrzymanych niekrajowców . . . . . przez p. Wodzińskiego.
- „ 6. Wydział powiatowy w Podhajeach o uznanie budującej się drogi powiatowej podhajeckohalickiej za drogę krajową, i o subwencyą na wykończenie takowej przez p. Torosiewicza.
- „ 7. Erazm Malinowski, rządcą szpitala powszechnego we Lwowie, o przyznanie mu dwóch poreyi wiktury lekarza dyżurnego . . . . . przez p. Grossa.
- „ 8. Zakład Sióstr Miłosierdzia w Bursztynie o udzielenie subwencyi na rok 1878.
przez p. Onyszkiewicza.
- „ 9. Zarząd Towarzystwa bursy dla synów nauczycieli, nauczycielek i wdów po nauczycielach szkół ludowych w Krakowie o zasiłek pieniężny na założenie tej bursy, . przez Dra Zolla.
- „ 10. Wydział Towarzystwa muzycznego w Krakowie o stałą roczną subwencyą i o jednorazowe udzielenie funduszu na sprawienie organów . . . . . przez Dra Zolla.
- „ 11. Jedna z byłych ław przysięgłych w Krakowie o przywrócenie domu podrzutków przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie . . . . . przez Dra Zolla.
- „ 12. Zakład sióstr Miłosierdzia w Rozdole o udzielenie jednorazowej zapomogi, przez p. Pietruskiego
- „ 13. Wydział Stowarzyszenia wspierania słuchaczy c. k. akademii górniczej w Leoben o udzielenie subwencyi na rok 1877 i 1878 . . . . . przez p. Pietruskiego.
- „ 14. Komisya do układania książek ruskich szkolnych we Lwowie o wyznaczenie funduszków na wydawnictwo książek ruskich dla szkół średnich . . . . . przez p. Sawczyńskiego.
- „ 15. Gminy: Podobiń, Niedźwiedz i Witów proszą, by Rada szkolna krajowa uwolniła ich od kar w myśl art. 43. ustaw szkolnych, nałożonych za nieregularne posyłanie dzieci do szkoły od kwietnia do lipca. . . . . przez p. Henryka Wodzieckiego.
- „ 16. Dr. Rudolf Günsberg, profesor przy akademii technicznej we Lwowie, o ustanowienie dwóch stypendyów z funduszków krajowych dla uczni, którzy na tutejszej akademii studia technologii chemicznej ukończyli, celem kształcenia się przez dwa lata w fabrykach zagranicznych.
przez p. Hausnera.
- „ 17. Gmina Sarzyna w powiecie Niskim i gmina Starego-Miasta w powiecie Łańcuckim o zasiłek na zabezpieczenie brzegów Sanu . . . . . przez p. Wodzińskiego.
- „ 18. Wydział powiatowy w Starem-Mieście o subwencyę 1000 złt. dla gmin: Posady Chyrowskiej, Słochyni, Grodowie, Posady Fulsztyńskiej i Fulsztyna, na cele drogowe.
Przez p. Michała Popiela.

- „ 19. Emil Wiśłocki o udzielenie mu subwencji na cele literackie. . . . . przez p. Sawczyńskiego.
  - „ 20. Komitet ochron dla małych dzieci w Krakowie uprasza, aby zamieszczony dotąd przez lat 27 na budżecie szkolnym krajowym zasiłek dla Ochrony w Krakowie, w ilości 550 złt. w. a w rubryce zasiłków dla korporacji utrzymujących szkoły na rok 1877 i 1878 przyznany i wypłacony został. . . . . przez p. Szumańczowskiego.
  - „ 21. Reprezentacya miasta Brzeska o udzielenie pozwolenia na pobór dodatku od napojów zbytkowych wysokowych . . . . . przez p. Kitrysa.
  - „ 22. Mikołajów, oddział Tow. pedagogicznego o zmianę ustaw szkolnych z r. 1873.
przez p. Raciborskiego.
-